بررسی رفتار نامحترمانه در محیط های آموزشی از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد

لیلا رفیعی وردنجانی[1]، **ندا پروین**[1]، **زهرا شفیعی**[2]، **فرانک صفدری ده چشمه**[1]

[1] مربی، عضو هیت علمی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، [2]مربی، عضو هیت علمی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی، دوره سوم شماره دوم پاییز و زمستان ۹۵ صفحات ۳۷-۲۵.

چکیده

مقدمه و هدف: رفتارهای نامحترمانه در محیط های آموزشی می تواند به شدت یاددهی و یادگیری را مختل نماید و به ایجاد تناقض و اضطراب بین استاد و دانشجو منجر گردد. مطالعه حاضر با هدف تعیین بررسی رفتار نامحترمانه در محیط های آموزشی از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد در سال ۱۳۹۵ انجام شد.

روش ها: در این مطالعه توصیفی مقطعی با استفاده از پرسشنامه، ۲۰ نفر از اساتید و ۱۵۰ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد در سه رشته پرستاری، اتاق عمل و مامایی بر اساس نمونه گیری آسان به سوالات مربوط به رفتارهای نامحترمانه (برهم زننده و تهدید کننده) پاسخ دادند. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه های رفتارهای نامحترمانه کلارک و اطلاعات فردی جمع آوری و به شکل میانگین، انحراف معیار، درصد و فراوانی و آزمون های تحلیلی مانند اسپیرمن، کای دو و فی گزارش شد.

یافته ها: در این مطالعه از هریک از رشته های پرستاری، مامایی و اتاق عمل ۵۰ نفر در مطالعه شرکت کرده بودند که میانگین سنی کلی شرکت کننده گان ۴/۵۴±۲۲/۰۶ سال بود. از بین ۲۰ استاد شرکت کننده در مطالعه ۹۰ درصد را زنان تشکیل داده و با میانگین سنی ۹/۳۸ ±۴۳/۴۳ سال بودند. از نظر اساتید و دانشجویان شیوع رفتار نامحترمانه در محیط های آموزشی در حد متوسط بوده ولی اساتید معتقد بودند که دانشجویان کمی بیشتر از اساتید(۴۰درصد در مقابل ۶۰ درصد) در بروز آن دخالت داشتند این در حالی است که از نظر دانشجویان هر دو گروه به یک اندازه در بروز رفتار های نامحترمانه در محیط های آموزشی نقش دارند.

نتیجه‌گیری: اگرچه در این مطالعه فراوانی و شدت رفتارهای نامحترمانه از سوی دانشجویان و اساتید قابل توجه نبوده است، اما به دلیل اثرات مخرب چنین رفتارهایی در محیط های آموزشی اتخاذ راهکارهایی برای ایجاد محیط های یادگیری و یاددهی مناسب کاملاً ضروری می باشد.

کلیدواژه‌ها: رفتار نامحترمانه، دانشجو، استاد

نویسنده مسئول:
لیلا رفیعی وردنجانی
مربی، عضو هیت علمی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد،ایران
تلفن:
پست الکترونیکی:
rafiee.leila@yahoo.com :

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۵/۶/۲۹ اصلاح نهایی: ۹۵/۷/۲۴ پذیرش مقاله: ۹۵/۷/۲۵

ارجاع: رفیعی وردنجانی لیلا ، پروین ندا ، شفیعی زهرا ، صفدری ده چشمه فرانک. بررسی رفتار نامحترمانه در محیط های آموزشی از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی.۱۳۹۵؛ ۳(۲):۳۷-۲۵.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

مقدمه

آموزش پزشکی فرآیندی پویا، پیچیده و پرتنش است که ضمن آن اهداف آموزشی دنبال می‌گردد (۱). در این بین رفتار نامحترمانه (Incivility) از مسائلی است که به شدت محیط یاددهی و یادگیری را مختل می کند و اغلب منجر به ایجاد تناقض و استرس بین استاد و دانشجو می‌شود (۲, ۳). رفتارهای نامحترمانه در محیط آموزشی یک نگرانی در حال رشد می‌باشد (۳). در فرهنگ لغت توهین رفتار و عمل غیر مودبانه و خشونت آمیز تعریف شده است (۴). رفتار نامحترمانه می‌تواند کلامی و یا غیر کلامی باشد (۵).

رفتار و منش مودبانه نیز در کلام و عمل تعریف می شود که می تواند روی محیط تدریس تاثیر بگذارد، Amada طی یک مطالعه، رفتارهایی از قبیل دیر آمدن سر کلاس، آماده نبودن برای تدریس و چشم پوشی از رفتارهای غیر مودبانه دانشجویان، بی حرمتی و تشویق دانشجویان به رفتارهای مشابه را در محیط آموزشی، غیر مودبانه گزارش کرده است (۶).

در مطالعه Clark و همکاران رفتارهایی مانند کوچک شمردن دانشجو، ترس از استاد و انتظار بی جای استاد از دانشجو به عنوان رفتارهای نامحترمانه مطرح شده است. بسیاری از دانشجویان به مشکل سوء استفاده از قدرت استاد اشاره داشتند که توجه به آن می تواند روابط استاد و دانشجو را بهبود داده و محیط آموشی سالمی ایجاد کند (۷, ۸).

احترام برای یک تدریس موفق امری ضروری است و اعضای هیئت علمی یا مدرسان نقش حیاتی را در خلق محیط آموزشی محترمانه ایفا می‌کنند (۸).

اساتید پرستاری با رفتارهای نامحترمانه دانشجویان چالش داشته و بسیاری از آنها نمی‌دانند چگونه با این رفتار و اثرات آن مقابله کنند. بعضی از این اساتید به خاطر این رفتارهای نامحترمانه شغل آموزش پرستاری را ترک می کنند. تاثیر بی احترامی دانشجویان بر اساتید به ویژه در شرایط کمبود پرستار امری مشکل‌ساز است (۹). با توجه به این که سوء رفتار با دانشجویان به عنوان یک منبع اصلی از استرس بیان شده است و احتمال ایجادآسیب‌های روحی و روانی ناشی از آن از جمله افسردگی و اضطراب وجود دارد و از طرفی بی‌احترامی در محیط آکادمیک تاثیر منفی بر سلامت مدرس و دانشجو گذاشته و موجب تضعیف ارتباطات حرفه‌ای و ممانعت از فرآیند یاددهی و یادگیری موثر می‌شود (۱۰).

از آنجائی که در هر منطقه و سیستم دانشگاهی شرایط متفاوتی چه از نظر دانشجو و چه از نظر امکانات آموزشی اعم از نیروهای انسانی و امکانات فیزیکی آموزشی وجود دارد و با توجه به تفاوت های فرهنگی در مناطق مختلف که قطعا در رفتار و برخورد افراد و ارتباطات انسانی آنها تاثیر گذار است.

به نظر می‌رسد لازم است برخی موضوعات مانند موضوع مورد اشاره که ماهیت رفتاری دارد در مناطق مختلف و در شرایط متفاوت بررسی شده و علل بروز چنین رفتارهایی با توجه به این شرایط در مطالعات مختلف منطقه‌ای بررسی گردد. بدین ترتیب امکان تشخیص مشکل و به دنبال آن ارائه راهکار به منظور بر طرف نمودن مشکل فراهم می‌گردد. بعلاوه با توجه به بررسی‌های انجام شده مطالعات اندکی در دانشگاه‌های داخل کشور در این زمینه انجام شده است.

از انجا که تجارب دست اندرکاران هر حرفه می تواند با عنوان منبع موثقی از اطلاعات مورد استفاده قرار گیرد و با توجه به آن که تجارب آموزشی همکاران این مطالعه و محقق نشان دهنده وجود پاره‌ای نارضایتی رفتاری در محیط آموزشی دانشگاه و بالاخص در محیط آموزشی دانشکده پرستاری می‌باشد، که به اذعان همکاران موجبات نارضایتی و افت کیفیت آموزشی را فراهم نموده است.

شناسایی عوامل و اشکال مختلف رفتارهای نامحترمانه از منظر اساتید و دانشجویان می‌تواند در ارائه راهکارهای موثر در کاهش این رفتارها کمک کننده باشد، بعلاوه از آنجا که این دو گروه خود با این مشکل در تماس هستند امکان ارائه راهکارهای موثر از طرف آنها بیشتر بوده و این راهکارها واقعی‌تر به نظر می‌رسند. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین بررسی رفتار نامحترمانه در محیطهای آموزشی از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد انجام شد.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

روش‌کار

در این مطالعه توصیفی – مقطعی، که پس از تصویب و کسب مجوزهای لازم از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در بازه زمانی نیم سال اول ۹۵-۱۳۹۴ انجام شد. ۱۵۰ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سه رشته پرستاری، مامایی و اتاق عمل(هر کدام ۵۰ نفر) بر اساس نمونه‌گیری در دسترس بر اساس مطالعه جویباری و همکارانش (۱۱) در مطالعه شرکت نمودند. برای انتخاب نمونه اساتید از روش سرشماری استفاده شد از بین ۳۰ عضو هئیت علمی این دانشکده بر اساس معیارهای ورود و تمایل افراد به شرکت در مطالعه، نهایتا ۲۰ نفر از اعضا هیئت علمی در این مطالعه شرکت نمودند.

کلیه دانشجویان پرستاری و مامایی و اتاق عمل با شرایط زیر در مطالعه شرکت نمودند: ترم یک و بالاتر، رضایت به شرکت در مطالعه، تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد شرایط ورود به مطالعه اساتید نیز اشتغال در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد لااقل به مدت ۲ ترم، عضو هیئت علمی به شکل رسمی، پیمانی یا طرحی و داشتن تمایل به شرکت در مطالعه بود.

داشتن مشکلات روانی در مورد دانشجویان براساس پرونده اساتید مشاور و تایید مرکز مشاوره دانشگاه و اشتغال به تحصیل موقت یا تدریس به شکل حق التدریس در خصوص اساتید شرایط خروج از مطالعه قرار داده شدند.

ابزار گردآوری اطلاعات:

ابزار گرداوری اطلاعات، پرسشنامه رفتارهای نامحترمانه کلارک (Clark) بود. ابزار مذکور در چند مطالعه خارجی به کار رفته است (۷, ۱۲). در ایران نیز روایی و پایایی این پرسشنامه بر اساس مطالعه جویباری و همکارانش تایید و دارای آلفای ۰/۹ می‌باشد (۱۱).

در این مطالعه دو پرسشنامه مجزا برای اساتید و دانشجویان استفاده شد و در کنار آن مشخصات دموگرافیک شامل سن، جنس، سابقه کار، درجه علمی، قومیت و رشته تحصیلی بررسی شد. سوالات بخش اختصاصی پرسشنامه در ارتباط با رفتارهای نامحترمانه – بر هم زننده (Disruptive) و نامحترمانه – تهدید کننده (Threatening) بودند. منظور از رفتارهای نامحترمانه- بر هم زننده دانشجو، مواردی از قبیل بی تفاوتی، خوابیدن سر کلاس، بی توجهی، خودداری از پاسخ دادن، استفاده از تلفن همراه، تاخیر در ورود به کلاس، ترک کلاس، غیبت، ایجاد تنش، تقلب، تقاضای بی مورد و در مورد استاد دیر آمدن به کلاس و زود کلاس را ترک کردن، آمادگی نداشتن برای تدریس، اجازه ندادن جهت بحث آزاد در کلاس، رد کردن در خواست‌های دانشجویان، روش‌های غیر موثر آموزشی می‌باشد. رفتارهای نامحترمانه- تهدید آمیز شامل طعنه زدن، توهین قومیتی، جنسیتی، رفتارهای مبتذل، ارسال هرزنامه(ایمیل نامناسب)، تهدید فیزیکی، تخریب وسایل بود. پرسشنامه اساتید ۱۳ رفتار و پرسشنامه دانشجو ۱۸ رفتار را مورد بررسی قرار می داد. پاسخ به سوالات، در طیف لیکرت به صورت همیشه، معمولا، برخی اوقات و هرگز بودند. این سوالات در دو حیطه کلی جداگانه در دانشجویان و اساتید مورد بررسی قرار گرفتند، حیطه اول فروان‌ترین رفتارهای تهدید آمیز و نامحترمانه از نظر اساتید و دانشجویان و حیطه دوم مواجه شدن با فراوان ترین رفتار تهدید کننده و نامحترمانه در یک سال گذشته بود. حداکثر نمره برای هر سوال چهار وحداقل نمره کسب شده یک بود. کلیه ملاحظات اخلاقی در پژوهش حاضر، مطابق اصول هلسینکی رعایت شد. بعد از کسب رضایت آگاهانه، پرسشنامه در میان اساتید و دانشجویان علاقمند به شرکت در مطالعه توزیع گردید. نهایتا اطلاعات جمع آوری شده به کمک نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و براساس شاخص‌های آماری توصیفی همچون فراوانی، میانگین، انحراف معیار گزارش و با آزمون‌های تحلیلی مانند کای دو، اسپیرمن و phi and Cramer's V آنالیز شد.

یافته‌ها

در این مطالعه اکثر دانشجویان شرکت‌کننده زن بوده(۱۰۸ نفر) و قومیت فارس داشتند(۹۴ نفر) از هریک از رشته‌های پرستاری، مامایی و اتاق عمل ۵۰ نفر در

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

مطالعه شرکت کرده بودند که میانگین سنی کلی شرکت کننده‌گان ۴/۵۴±۲۲/۰۶ سال در محدوده ۲۰ تا ۴۵ سال بودند. دانشجویان اکثرا در ترم ۳ مشغول به تحصیل بوده و معدل آنها بین ۱۷/۴۰ تا ۱۲/۹۸ با میانگین (۱/۰۰±۱۵/۵۲) بود(جدول ۱).

از بین ۲۰ استاد شرکت‌کننده در مطالعه ۹۰ درصد را زنان تشکیل داده و۸۵ درصد دارای قومیت فارس و ۷۵ درصد آنها ساکن داخل استان و ۵۵ درصد رسمی بودند و ۷۵ درصد از نظر درجه علمی در مرتبه مربی بودند. ۸ نفر از گروه پرستاری(۴۰ درصد)، ۹ نفر گروه مامایی (۴۵ درصد) و ۳ نفر عضو هیئت علمی گروه اتاق عمل(۱۵ درصد) با میانگین سنی ۹/۳۸ ±۴۳/۴۳ سال و در محدوده سنی (۵۵ تا ۲۶ سال) بودند(جدول۲).

از نظر دانشجویان و در زمینه مشخص کردن نوع رفتار مختل کننده آموزش، آمادگی نداشتن استاد برای تدریس، نمره دهی ذهنی استاد هر یک با ۴۰/۷ درصد بیشترین عوامل مختل کننده فرآیند آموزش بودند. از نظر دفعاتی که دانشجویان در طول یکسال با رفتارهای مختل کننده فرآیند آموزش در تماس بودند، بیشترین رفتار رد کردن درخواست‌های دانشجویان از طرف استاد(تغییر نمره، امتحان دوباره...) و نمره‌دهی ذهنی استاد هر یک با (۱۴/۷ درصد) پاسخ همیشه بود(جدول ۳).

در این بین دست انداختن یا بی‌احترامی به دانشجو(۵۷/۳ درصد)، زیر سئوال بردن دانسته‌های استاد (۵۲ درصد) و دست انداختن یا بی‌احترامی به استاد(۵۰/۶ درصد) به ترتیب بیش‌ترین رفتارهایی تهدیدکننده‌ای بودند که ظرف یکسال گذشته برای دانشجویان اتفاق افتاده بود(جدول ۴). از نظر ۵۸ نفر(۳۸/۷ درصد) از دانشجویان شدت رفتار نامحترمانه در حد متوسط می‌باشد. هم‌چنین از نظر۴۷ دانشجویان (۳۱/۳ درصد) رفتارهای نامحترمانه هم در اساتید و هم در دانشجویان به یک اندازه بروز پیدا می‌کند. آزمون آماری اسپیرمن نشان داد که از بین فراوان‌ترین رفتارهای مخل‌کننده و تهدیدکننده مشاهده شده از نظر دانشجویان بین ترم تحصیلی با نمره‌دهی ذهنی و دست انداختن و یا بی‌احترامی به دانشجو رابطه منفی معناردار آماری مشاهده شد(به ترتیب Pvalue=۰/۰۱۹، r =- ۰/۱۹۸ و Pvalue = ۰/۰۳۶، r=-۰/۱۷۹) به طوری که این رفتارها از نظر دانشجویان با ترم‌های پایین‌تر دارای فراوانی بیشتر بوده و در دانشجویان با ترم‌های بالاتر این رفتارها کمترگزارش شده بود. همچنین آزمون آماری کای دو نشان داد که بین متغیرهای کیفی جنسیت (Pvalue=۰/۴۸)، قومیت (Pvalue=۰/۲۲)، رشته تحصیلی(Pvalue=۰/۶۴) و محل سکونت (Pvalue=۰/۰۹) با فراوان‌ترن رفتارهای مخل کننده هیچ رابطه آماری معنی‌داری مشاهده نشد. آزمون آماری phi and Cramer's V نشان داد که بین فراوان‌ترین رفتارهای تهدیدکننده نیز با متغیرهای کیفی مورد بررسی در مطالعه هیچ رابطه معنی‌داری وجود ندارد(Pvalue=۰/۲۳).

از نظر اساتید در زمینه مشخص کردن نوع رفتارهای مخل کننده فرآیند آموزش، انجام دادن رفتارهای کسل‌کننده و بی تفاوتی به کلاس، بی توجهی در کلاس (مطالعه کتاب های غیر درسی صحبت با دانشجویان دیگر ...)، استفاده از تلفن همراه در کلاس و نداشتن آمادگی برای حضور در کلاس به عنوان بیشترین رفتارهای مخل کننده (۲۵درصد) فرآیند آموزش بودند. این درحالی است که فراوان‌ترین رفتارهای مخل‌کننده آموزش در یک سال گذشته استفاده از تلفن همراه در کلاس و تقلب در امتحان(۱۵درصد) گزارش شد(جدول ۵).

در بعد رفتارهای تهدیدکننده فرآیند آموزش از نظر اساتید طعنه زدن و بی احترامی به اساتید، زیر سوال بردن دانش استاد و تهدید دیگران با سلاح (۳۵٪) فراوان‌ترین رفتارهای تهدید کننده آموزش از نظر اساتید بودند. در این بین رفتارهای تهدید کننده "طعنه زدن و بی احترامی به استاد" (۱۵٪) به عنوان فراوان رفتار مشاهده شده در طول یک سال گذشته گزارش شد(جدول ۶).

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

از نظر اساتید شیوع رفتار نامحترمانه در محیط های آموزشی در حد متوسط(۵۰٪) بوده و دانشجویان کمی بیشتر از اساتید(۴۰درصد در مقابل ۶۰ درصد) در بروز آن دخالت داشتند. آزمون آماری کای دو نشان داد که بین جنسیت (Pvalue=۰/۲۵)، درجه شغلی (Pvalue=۰/۳۷)، محل سکونت(Pvalue=۰/۵۲) و نوع استخدام اساتید (Pvalue=۰/۴۵) با هیچ کدام از فراوان‌ترین رفتارهای مخل کننده و نامحترمانه رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول ۱: ویژگی های فردی دانشجویان شرکت کننده در مطالعه

متغیر		تعداد(درصد)
جنسیت	زن	۱۰۸(٪۷۱/۸)
	مرد	۴۲(٪۲۸/۲)
قومیت	فارس	۹۴(٪۶۲/۷)
	ترک	۱۲(٪۸)
	لر	۳۸(٪۲۵/۳)
	سایر	۲(٪۱/۲)
رشته تحصیلی	پرستاری	۵۰(٪۳۳/۳)
	مامایی	۵۰(٪۳۳/۳)
	اتاق عمل	۵۰(٪۳۳/۳)
ترم تحصیلی	ترم دو	۲۴(٪۱۶)
	ترم سه	۵۰(٪۳۳/۴)
	ترم چهار	۱۷(۱۱/۳)
	ترم پنج	۳۴(٪۲۷/۳۵)
	ترم هفت	۲۵(٪۱۷/۳۵)

جدول ۲: ویژگی های فردی اساتید شرکت کننده در مطالعه

متغیر		تعداد(درصد)
جنسیت	زن	۱۸(٪۹۰)
	مرد	۲(٪۱۰)
قومیت	فارس	۱۷(٪۸۵)
		۳(٪۱۵)
درجه علمی	مربی آموزشی	۲(٪۱۰)
	مربی	۱۵(٪۷۵)
	استادیار	۳(٪۱۵)
نوع استخدام	رسمی	۱۱(٪۵۵)
	پیمانی	۵(٪۲۵)
	طرح و تعهدات	۴(٪۲۰)
محل سکونت	داخل استان	۱۵(٪۷۵)
	خارج از استان	۵(٪۲۵)
گروه آموزشی	پرستاری	۸(٪۴۰)
	مامایی	۹(٪۴۵)
	اتاق عمل	۳(٪۱۵)

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

جدول ۳: توزیع فراوانی رفتارهای مخل کننده از نظر دانشجویان و بروز آن در یک سال اخیر

		آیا این رفتارها از نظر شما مخل کننده است؟				ظرف یک سال گذشته چند بار شاهد چنین رفتارهایی بوده اید؟			
		همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز	همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز
۱.	دیر آمدن به کلاس	(٪۸/۷)۱۳	(٪۴۱/۳)۶۲	(٪۳۶)۵۴	(٪۱۴)۲۱	(٪۲)۳	(٪۱۶/۷)۲۵	(٪۶۴)۹۶	(٪۱۷/۳)۲۶
۲.	زود ترک کردن کلاس	(٪۶/۷)۱۰	(٪۱۸/۷)۲۸	(٪۳۴/۷)۵۲	(٪۴۰)۶۰	(٪۲)۳	(٪۱۰)۱۵	(٪۴۶/۷)۷۰	(٪۴۱/۳)۶۰
۳.	آمادگی نداشتن برای تدریس	(٪۴۰/۷)۶۱	(٪۱۸)۳۰	(٪۱۷/۳)۲۶	(٪۲۲)۳۳	(٪۱/۳)۳	(٪۲۲)۳۳	(٪۳۲/۷)۴۹	(٪۴۴)۶۶
۴.	اجازه ندادن بحث آزاد در کلاس	(٪۱۴)۲۱	(٪۳۵/۳)۵۳	(٪۳۱/۳)۴۷	(٪۱۹/۳)۲۹	(٪۷/۳)۱۱	(٪۲۰/۷)۳۱	(٪۴۵/۳)۶۸	(٪۲۶/۶)۴۰
۵.	رد کردن درخواست های دانشجویان (تغییر نمره امتحان دوباره...)	(٪۳۰)۴۵	(٪۳۲/۷)۴۹	(٪۲۵/۳)۳۸	(٪۱۲)۱۸	(٪۱۴/۷)۲۲	(٪۳۸)۵۷	(٪۳۰)۴۵	(٪۱۶/۴)۲۶
۶.	روش های غیر موثر آموزشی	(٪۳۳/۳)۵۰	(٪۴۰)۵۹	(٪۱۵/۳)۲۳	(٪۱۱/۳)۱۷	(٪۶/۷)۱۰	(٪۳۲)۴۸	(٪۳۸/۷)۵۸	(٪۲۲/۷)۳۴
۷.	منحرف شدن از مسیر درس	(٪۱۸/۶)۲۷	(٪۳۴/۷)۵۲	(٪۳۲/۷)۴۹	(٪۱۴)۲۱	(٪۵/۳)۸	(٪۳۲/۷)۴۹	(٪۴۵/۳)۶۸	(٪۱۶/۷)۲۵
۸.	غیر انعطاف پذیر و سخت گیر بودن	(٪۳۲)۴۸	(٪۳۹/۳)۵۹	(٪۲۲)۳۳	(٪۶/۷)۱۰	(٪۱۲/۷)۱۹	(٪۳۸)۵۷	(٪۳۸)۵۷	(٪۱۱/۳)۱۷
۹.	تنبیه تمام کلاس برای بد رفتاری یک دانشجو	(٪۳۶/۷)۵۵	(٪۲۹/۳)۴۴	(٪۲۰)۲۷	(٪۱۴)۲۱	(٪۱۲)۸	(٪۲۶)۳۹	(٪۴۰/۷)۶۱	(٪۲۵/۳)۳۸
۱۰.	گفتن مطالبی که دال بر عدم علاقه به موضوع باشد	(٪۲۴)۳۶	(٪۳۴/۷)۵۲	(٪۳۷/۳)۴۰	(٪۲۷/۳)۴۷	(٪۲/۷)۴	(٪۲۶/۷)۴۰	(٪۴۵/۳)۶۸	(٪۲۵/۴)۳۸
۱۱.	سرد وغیر صمیمی بودن با دیگران (رد کردن ایده های دانشجویان و کناره گیری و...)	(٪۲۷/۳)۴۱	(٪۳۸)۵۷	(٪۲۱/۴)۳۲	(٪۱۳/۳)۲۰	(٪۴/۷)۷	(٪۳۰)۴۵	(٪۴۳/۳)۶۵	(٪۲۲)۳۳
۱۲.	به سئوالات پاسخ ندادن (بی میل بودن به پاسخ دادن سئوال)	(٪۳۶/۷)۵۵	(٪۲۸/۷)۴۳	(٪۱۶/۷)۲۵	(٪۱۸)۲۷	(٪۴/۷)۷	(٪۲۴)۳۶	(٪۴۰/۷)۶۱	(٪۳۰/۷)۴۶
۱۳.	نمره دهی ذهنی	(٪۴۰/۷)۶۱	(٪۳۱/۳)۴۷	(٪۱۶/۳)۲۰	(٪۱۴/۷)۲۲	(٪۱۴/۷)۲۲	(٪۲۸)۴۲	(٪۳۷/۳)۵۶	(٪۲۰)۳۰
۱۴.	رفتارهایی که دال بر احساس برتری است	(٪۳۰/۷)۴۶	(٪۴۰/۷)۶۱	(٪۶/۲۰)۳۱	(٪۸)۱۲	(٪۸/۷)۱۳	(٪۲۸/۷)۴۶	(٪۴۶)۶۹	(٪۱۶/۷)۲۵
۱۵.	تهدید دانشجویان به رد شدن برای اینکه تقاضای استاد را انجام ندادن	(٪۷/۳۲)۴۹	(٪۳۴)۵۱	(٪۱۶/۷)۲۵	(٪۱۶/۷)۲۵	(٪۸/۷)۱۳	(٪۲۳/۳)۳۵	(٪۳۶)۵۴	(٪۳۲)۴۶
۱۶.	رفتار و حرکات گستاخانه به دیگران	(٪۳۹/۳)۵۹	(٪۲۳/۳)۳۵	(٪۱۸/۷)۲۸	(٪۱۸/۷)۲۸	(٪۸)۱۲	(٪۱۶)۲۴	(٪۱۳/۳)۶۵	(٪۲۲/۷)۴۹
۱۷.	نادیده گرفتن رفتارهای مخل کننده	(٪۱۸)۲۷	(٪۳۸)۵۷	(٪۳۰/۷)۴۶	(٪۱۳/۳)۲۰	(٪۵/۳)۸	(٪۱۸)۲۷	(٪۵۰/۷)۶۷	(٪۲۶)۳۹
۱۸.	در دسترس نبودن در خارج از کلاس (عدم حضور در محل کار در ساعات اداری حمایت نکردن دانشجو ...)	(٪۲۴/۷)۳۷	(٪۳۳/۳)۵۰	(٪۲۲)۳۲	(٪۲۰)۳۰	(٪۶/۷)۱۰	(٪۲۸)۴۲	(٪۳۸)۵۷	(٪۲۷/۴)۴۱

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

جدول ۴: توزیع فروانی رفتارهای تهدید کننده از نظر دانشجویان

	آیا این رفتارها برای شما یا کسانی که شما آنها را می شناسید ظرف یک سال گذشته رخ داده است؟	
	بله تعداد(درصد)	خیر تعداد(درصد)
۱. دست انداختن یا بی احترامی به دانشجو	۸۶(٪۵۷/۳)	۶۱(٪۴۰/۷)
۲. دست انداختن یا بی احترامی به استاد	۷۶(٪۵۰/۶)	۷۴(٪۴۹/۳)
۳. زیر سئوال بردن دانسته های استاد	۷۸(٪۵۲)	۷۲(٪۴۸)
۴. آزار (قومی جنسی ...) به دانشجو	۳۲(٪۲۱/۳)	۱۱۸(٪۷۸/۷)
۵. آزار (قومی جنسی ...) به استاد	۱۳(٪۸/۷)	۱۳۷(٪۹۱/۳)
۶. ایمیل زدن نامناسب به دانشجویان	۵(٪۳/۳)	۱۴۵(٪۹۶/۷)
۷. ایمیل زدن نامناسب به اساتید	۱۱(٪۷/۳)	۱۳۹(٪۹۲/۷)
۸. تهدید فیزیکی به دانشجویان	۶(٪۴)	۱۴۴(٪۹۶)
۹. تهدید فیزیکی به اساتید	۸(٪۵/۴)	۱۴۲(٪۹۴/۷)
۱۰. تخریب اموال	۱۶(۱۰/۷)	۱۳۴(٪۸۹/۳)

جدول ۵: توزیع فراوانی رفتارهای مخل کننده از نظر اساتید و بروز آن در یک سال اخیر

	آیا این رفتارها از نظر شما مخل کننده است؟			ظرف یک سال گذشته چند بار شاهد چنین رفتارهایی بوده اید؟			
	همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز	همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز
۱. رفتارهای کسل کننده و بی تفاوت	۵(٪۲۵)	۷(٪۳۵)	۸(٪۴۰)	۰	۱(٪۵)	۷(٪۳۵)	۱۲(٪۶۰)	۰
۲. خوابیدن در کلاس	۴(٪۲۰)	۴(٪۲۰)	۱۰(٪۵۰)	۰	۱(٪۵)	۳(٪۱۵)	۱۱(٪۵۵)	۵(٪۲۵)
۳. بی توجهی در کلاس (مطالعه کتاب های غیر درسی صحبت با دانشجویان دیگر ...)	۵(٪۲۵)	۵(٪۲۵)	۱۰(٪۵۰)	۰	۱(٪۵)	۶(٪۳۰)	۱۳(٪۶۵)	۰
۴. طرح مباحثی که منجر به بر هم زدن تمرکز شما و دانشجویان شود	۳(٪۱۵)	۶(٪۳۰)	۹(٪۴۵)	۲(٪۱۰)	۰	۶(٪۳۰)	۱۰(٪۵۰)	۴(٪۲۰)
۵. خود داری از پاسخ دادن به سئوال	۱(٪۵)	۷(٪۳۵)	۵(٪۲۵)	۷(٪۳۵)	۰	۵(٪۲۵)	۸(٪۴۰)	۷(٪۳۵)
۶. استفاده از تلفن همراه در کلاس	۵(٪۲۵)	۳(٪۱۵)	۹(٪۴۵)	۳(٪۱۵)	۳(٪۱۵)	۲(٪۱۰)	۱۱(٪۵۵)	۴(٪۲۰)
۷. تاخیر داشتن در ورود به کلاس	۴(٪۲۰)	۴(٪۲۰)	۱۱(٪۵۵)	۱(٪۵)	۲(٪۱۰)	۳(٪۱۵)	۱۲(٪۶۰)	۳(٪۱۵)
۸. ترک کردن کلاس قبل از موعد مقرر	۲(٪۱۰)	۴(٪۲۰)	۴(٪۲۰)	۱۰(٪۵۰)	۰	۱(٪۵)	۹(٪۲۵)	۱۰(٪۵۰)
۹. غیبت از کلاس	۲(٪۱۰)	۷(٪۳۵)	۱۰(٪۵۰)	۱(٪۵)	۱(٪۵)	۵(٪۲۵)	۱۳(٪۶۵)	۱(٪۵)

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

ادامه جدول ۵: توزیع فراوانی رفتارهای مخل کننده از نظر اساتید و بروز آن در یک سال اخیر

	آیا این رفتارها از نظر شما مخل کننده است؟				ظرف یک سال گذشته چند بار شاهد چنین رفتارهایی بوده اید؟			
۱۰. نداشتن آمادگی برای حضور در کلاس	۵(٪۲۵)	۶(٪۳۰)	۹(٪۴۵)	۰	۱(٪۵)	۷(٪۳۵)	۱۲(٪۶۰)	۰
۱۱. ایجاد تنش با غالب شدن در بحث در کلاس	۳(٪۱۵)	۳(٪۱۵)	۸(٪۴۰)	۶(٪۳۰)	۰	۱(٪۵)	۱۳(٪۶۵)	۶(٪۳۰)
۱۲. تقلب در امتحان	۳(٪۱۵)	۲(٪۱۰)	۱۰(٪۵۰)	۵(٪۲۵)	۳(٪۱۵)	۰	۱۳(٪۶۵)	۴(٪۲۰)
۱۳. تقاضا های بی مورد (نمره، تاخیر در تاریخ امتحان...)	۴(٪۲۰)	۵(٪۲۵)	۱۰(٪۵۰)	۱(٪۵)	۲(٪۱۰)	۳(٪۱۵)	۱۴(٪۲۰)	۱(٪۵)

جدول ۶: توزیع فراوانی رفتارهای تهدید کننده از نظر اساتید و بروز آن در یک سال اخیر

	آیا این رفتارها از نظر شما مخل کننده است؟				ظرف یک سال گذشته چند بار شاهد چنین رفتارهایی بوده اید؟			
	همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز	همیشه	معمولا	بعضی اوقات	هرگز
۱. طعنه زدن و بی احترامی به دانشجویان دیگر	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۷(٪۳۵)	۵(٪۲۵)	۲(٪۱۰)	۱(٪۵)	۹(٪۴۵)	۸(٪۴۰)
۲. طعنه زدن و بی احترامی به اساتید	۷(٪۳۵)	۲(٪۱۰)	۶(٪۳۰)	۵(٪۲۵)	۳(٪۱۵)	۰	۱۰(٪۵۰)	۷(٪۳۵)
۳. زیر سئوال بردن دانش استاد	۷(٪۳۵)	۴(٪۲۰)	۷(٪۳۵)	۰	۱(٪۵)	۱(٪۵)	۱۴(٪۷۰)	۴(٪۲۰)
۴. توهین به دانشجو (قومیت، جنس و...)	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۴(٪۲۰)	۸(٪۴۰)	۱(٪۵)	۰	۷(٪۳۵)	۱۲(٪۶۰)
۵. توهین به استاد (قومیت، جنس و...)	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۴(٪۲۰)	۸(٪۴۰)	۱(٪۵)	۰	۶(٪۳۰)	۱۳(٪۶۵)
۶. رفتارهای مبتذل نسبت به دانشجو	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۲(٪۱۰)	۱۰(٪۶۰)	۰	۱(٪۵)	۵(٪۲۵)	۱۴(٪۷۰)
۷. رفتارهای مبتذل نسبت به استاد	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۵(٪۲۵)	۷(٪۳۵)	۱(٪۵)	۱(٪۵)	۶(٪۳۰)	۱۲(٪۶۰)
۸. ارسال ایمیل های بی مورد به دانشجویان	۴(٪۲۰)	۲(٪۱۰)	۳(٪۱۵)	۱۱(٪۵۵)	۰	۱(٪۵)	۳(٪۱۵)	۱۶(٪۸۰)
۹. ارسال ایمیل های بی مورد به اساتید	۵(٪۲۵)	۴(٪۲۰)	۰	۱۱(٪۵۵)	۰	۱(٪۵)	۱۹(٪۹۵)	۰
۱۰. تهدید فیزیکی علیه دانشجویان	۵(٪۲۵)	۵(٪۲۵)	۰	۱۰(٪۵۰)	۱(٪۵)	۰	۱(٪۵)	۱۸(٪۹۰)
۱۱. تهدید فیزیکی علیه اساتید	۵(٪۲۵)	۲(٪۱۰)	۳(٪۱۵)	۱۰(٪۵۰)	۱(٪۵)	۰	۱(٪۵)	۱۸(٪۹۰)
۱۲. تخریب وسایل	۶(٪۳۰)	۲(٪۱۰)	۳(٪۱۵)	۹(٪۴۵)	۱(٪۵)	۱(٪۵)	۲(٪۱۰)	۱۶(٪۸۰)
۱۳. تهدید دیگران با سلاح	۷(٪۳۵)	۲(٪۱۰)	۰	۱۱(٪۵۵)	۰	۰	۰	۲۰(٪۱۰۰)

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های مطالعه نشان داد که در بین عوامل مختل کننده فرآیند آموزش، آمادگی نداشتن استاد برای تدریس و نمره‌دهی ذهنی هر یک با ۴۰/۷ درصد بیشترین فراوانی پاسخ «همیشه» را داشته است. در مطالعه جویباری و همکارانش نیز ارزشیابی ذهنی استاد به عنوان رفتار نامحترمانه از طرف دانشجویان نامبرده شد (۱۱). در مطالعه Clark نیز آماده نبودن استاد برای کلاس به عنوان رفتاری نامحترمانه گزارش شده است (۱۳). دانشجویان انتظار دارند که اساتید با آمادگی در کلاس حاضر شده و

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

آماده نبودن استاد برای تدریس موجب کاهش کیفیت آموزش می‌گردد. از طرفی ارزیابی دانشجویان از جمله معضلات همیشگی آموزش بوده که به ویژه در ارزیابی بالینی نمود بیشتری دارد، مطالعات نشان داده است که این ارزشیابی همواره به عنوان یک چالش از نظر اساتید و دانشجویان می‌باشد (۱۴). ارزیابی فرآیندی است که نیازمند معیار و ابزار مناسب و مشخص می باشد لذا ارزیابی ذهنی معمولا نمی‌تواند به شکل صحیح و دقیق نشان‌دهنده توانایی‌های دانشجویان باشد (۱۵).

در مقابل از نظر اکثر دانشجویان زود ترک کردن کلاس توسط استاد به عنوان یک رفتار مختل کننده فرایند آموزشی نبود. به نظر می‌رسد که دانشجویان از پایان یافتن زود هنگام کلاس‌ها خشنود شده و احتمالا این امر با تعدد کلاس‌های دانشجویان، ساعات برگزاری کلاس‌ها و نیز محتوای خسته کننده دروس و گاها روش‌های تدریس نامناسب، غیر فعال و خسته کننده اساتید مرتبط باشد.

از دیدگاه دانشجویان مورد مطالعه، دست انداختن یا بی احترامی به دانشجو بیش‌ترین رفتار تهدیدکننده‌ای بودند که ظرف یکسال گذشته از طرف دانشجویان مشاهده شده بود. در مطالعه پاکی و همکاران نیز بی‌احترامی و کوچک شمردن دانشجوازجمله رفتارهای نامحترمانه اساتید نسبت به دانشجویان بود. به نظر می‌رسد که دانشجویان در بین انواع رفتارهای نامحترمانه اساتید نسبت به اینگونه رفتارها حساس‌تر بوده‌اند که احتمالا بخشی از مشکل مرتبط با سن خاص دانشجویان و جوان بودن آنهاست که نسبت به رفتار اساتید حساس‌تر می‌باشد (۱۶).

بعلاوه از نظر اکثریت از دانشجویان شدت این رفتارهای رفتار نامحترمانه در حد متوسط بود. هم‌چنین از نظر مابقی دانشجویان انجام رفتارهای نامحترمانه هم در اساتید و هم در دانشجویان به یک اندازه بوده است. در مطالعه جویباری نیز فراوانی و شدت رفتارهای نامحترمانه و تهدید آمیز از دیدگاه دانشجویان و اساتید به عنوان یک معضل جدی نبود، هرچند که در همین حد رفتار نامحترمانه نیز می‌تواند به طور محسوس بر محیط آموزشی اثر گذار بوده و دریافتن راهکارهای برای کاهش این گونه رفتارها موثر باشد (۱۱). این در حالی است که در مطالعه Ibrahim و همکارانش شدت رفتار نامحترمانه گزارش شده توسط دانشجویان در محیطهای آموزشی بسیار بالا بوده و دانشجویان معتقد بودند شیوع بالای این رفتارها یکی از عوامل اصلی ایجاد کننده افت تحصیلی در آنها می‌باشد (۱۷).

آزمون آماری اسپیرمن نشان داد که رابطه منفی و معنادار آماری بین فراوان‌ترین رفتارهای مختل کننده و تهدید کننده مشاهده شده از نظر دانشجویان(نمره‌دهی ذهنی و دست انداختن و یا بی‌احترامی به دانشجو) و ترم تحصیلی آنها وجود دارد، به طوری که این رفتارها از نظر دانشجویان با ترم‌های پایین‌تر دارای فراوانی بیشتری بوده و در دانشجویان با ترم‌های بالاتر این رفتارها کمترگزارش شده بود. این یافته نشان میدهد که احتمالا با بالارفتن ترم تحصیلی برخی رفتارهای اساتید برای دانشجویان عادی شده یا کم اهمیت‌تر شده‌اند. آزمون آماری کای دو نشان داد که بین متغیرهای کیفی جنسیت، قومیت، رشته تحصیلی و محل سکونت با فراوان‌ترین رفتارهای مختل‌کننده هیچ رابطه آماری معنی‌داری وجود ندارد. بعلاوه آزمون آماری فی نیز نشان داد که بین فراوان‌ترین رفتارهای تهدید کننده با متغیرهای کیفی مورد بررسی در مطالعه هیچ رابطه معنی‌داری وجود ندارد. در مطالعه جویباری و Ibrahim نیز بین ارتباطی بین دیدگاه دانشجویان و متغیرهای فردی سن، جنسیت، قومیت، محل سکونت و رشته تحصیلی ارتباط معناداری مشاهده نشد (۱۷، ۱۱).

از نظر اساتید، رفتارهای کسل کننده و بی تفاوت، بی‌توجهی در کلاس (مطالعه کتاب‌های غیر درسی صحبت با دانشجویان دیگر ...)، استفاده از تلفن همراه در کلاس و نداشتن آمادگی برای حضور در کلاس به عنوان فراوان‌ترین رفتارهای مختل‌کننده فرآیند آموزش شناخته شده و فراوان‌ترین رفتارهای مشاهده شده‌ی مختل کننده آموزش در یک سال گذشته شامل: استفاده از تلفن همراه در کلاس و تقلب در امتحان گزارش بود .در مطالعه Luparell نیز تقلب در امتحان و استفاده از تلفن همراه رفتار نامحترمانه از سمت دانشجویان گزارش شد (۱۸). در مطالعه کلارک از مهم‌ترین رفتارهایی که به نظر اساتید نامحترمانه بود: شکایت کاذب، حرکت زننده، بی‌توجهی در

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

کلاس درس، محرف کردن بحث‌ها و استفاده از موبایل و تقلب در امتحان می‌باشد (۱۳).

هدف از آموزش یادگیری دانشجویان است و هر مدرسی علاقه دارد که نتیجه تلاش و زحمت خود را در امر آموزش لمس نماید. در این راستا بی‌توجهی دانشجویان در کلاس و منحرف کردن بحث کلاسی ازجمله رفتارهایی است که از نگاه اساتید نشان‌دهنده عدم علاقه و انگیزه یادگیری در دانشجویان باشد و خستگی و رنج تدریس را در مدرس دوچندان نماید. از طرفی رعایت نشدن اصول اخلاق تحصیلی (تقلب) در بین دانشجویان موضوعی مهم در آموزش‌عالی است و این مسئله کم و بیش در بین جامعه دانشجویی رایج است.

تقلب از جمله پدیده‌های تهدیدکننده یادگیری است و به نوعی بی‌صداقتی تحصیلی می‌باشد. لذا این پدیده نیز از نظر اساتید مورد بررسی مختل‌کننده فرایند آموزش مطرح شده است (۱۹).

بعلاوه در این مطالعه، ترک کردن کلاس قبل از موعد مقرر به عنوان فراوان‌ترین رفتاری که «هرگز» در طول یکسال گذشته مشاهده نشده بود گزارش شد. در مطالعه جویباری و همکارانش نیز اکثریت اساتید اظهار داشته بودند که طی یک سال گذشته رفتارهای نامحترمانه‌ای مانند: دیر آمدن به کلاس، زود ترک کردن کلاس و آمادگی نداشتن برای فراگرفتن درس را هرگز از طرف دانشجویان تجربه نکرده بودند، این نتایج با نتایج مطالعه حاضر همسان می‌باشد. به نظر می‌رسد اساتید توانسته‌اند با وضع مقررات مناسب و انضباط کارآمد کنترل کلاس را در زمینه ورود و خروج دانشجویان در دست داشته باشند تا جایی که هرگز با این مورد در کلاس‌های درسی شان مواجه نشده‌اند. بعلاوه دانشجویان نیز در این بعد به اساتید و حرمت کلاس ارزش داده و از ارتکاب این رفتارها اجتناب نموده‌اند (۱۱).

در بین رفتارهای تهدیدکننده فرآیند آموزش از نظر اساتید طعنه‌زدن و بی‌احترامی به اساتید، زیر سوال بردن دانش استاد و تهدید دیگران با سلاح بیشترین رفتار «با پاسخ همیشه» بود درحالی که ارسال ایمیل به دیگر دانشجویان و اساتید از جمله رفتارهایی بودند که «هرگز» تهدید کننده نبودند.

در بین رفتارهای تهدیدکننده طعنه زدن و بی‌احترامی به استاد به عنوان فراوان‌ترین و تهدید دیگران با سلاح به عنوان رفتاری که هرگز در طول یک سال اخیر مشاهده نشده بود گزارش شد. از نظر اساتید، شیوع رفتار نامحترمانه در محیط‌های آموزشی در حد متوسط بوده و دانشجویان کمی بیشتر از اساتید در بروز آن دخالت دارند. این یافته نیز با نتایج مطالعه جویباری و همکاران همراستاست. ماهیت ارتباط بعنوان یک فرآیند دوطرفه ایجاب می‌کند که در بروز یک رفتار دو طرف درگیر در ارتباط و تعامل دخیل باشند که این امر توجیه کننده یافته حاضر است. بعلاوه تهدیدکننده بودن یک رفتار از نظر استاد الزاما به معنای ارتکاب آن رفتار توسط دانشجو نمی‌باشد کما این که در مطالعه حاضر سلاح و تهدید کردن با سلاح تهدیدکننده می‌باشد اما هرگز اساتید با چنین رفتاری از طرف دانشجویان مواجه نشده بودند (۱۱).

این در حالی است که در مطالعه Ibrahim میزان رفتار نامحترمانه از نظر اساتید بسیار پایین گزارش شده که این تفاوت می‌تواند به علت تفاوت فرهنگی و هم‌چنین میزان حجم نمونه بیشتر در مطالعه فوق باشد(۱۷). در مجموع یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که شیوع رفتارهای نامحترمانه در فضای آموزشی به عنوان یک معضل جدی نمی‌باشد.

با توجه به این که رفتارهای نامحترمانه و تهدیدکننده حتی، در حد کم هم می‌تواند به طور محسوس بر محیط آموزشی اثر گذارد شناخت اینگونه رفتارهای ضروری است، لذا توصیه می‌شود در آینده مطالعاتی با هدف شناسایی راهکارهای رفع این رفتارها به صورت مداخله‌ای انجام گیرد و با شناخت این رفتارها توسط اساتید مشاور و مرکز مشاوره دانشگاه‌ها در صدد رفع این عوامل برآیند.

محدودیت‌ها

عدم تمایل دانشجویان به شرکت در مطالعه و حجم نمونه پایین مطالعه در حیطه دانشجویان و اساتید می‌باشد.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

سپاسگزاری

پژوهشگران از کلیه اعضا هیت علمی و دانشجویان گرامی که ما را در انجام این مطالعه همیاری نمودند نهایت تشکر و قدردانی را دارند. این مطالعه منتج از طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد با کد ۱۸۹۹ می‌باشد.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

References

1. Zahedi M, Amirmaleki Tabrizi H. Medical Education Effectiveness from the Viewpoints of Medical Students of Tehran University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2008; 7(2):289-98. [In Persian]
2. Clark C. The Dance Of Incivility In Nursing Education as Described by Nursing Faculty and Students. ANS Advances in Nursing Science 2008; 31(4): 37-54.
3. Boice B. Classroom Incivilities. Research in Higher Education 1996; 37(4):453-86.
4. Merriam Webster Online Dictionary.[On Line]. 2007. Available From: URL: http://www.m-w.com.
5. Tiberius RG, Flak E. Incivility in Dyadic Teaching and Learning. New Directions for Teaching and Learning 1999; 1999(77):3-12.
6. Amada G. Coping with the Disruptive College Student: a Practical Model. Journal of American College Health 1992; 40(5):203-15.
7. Clark CM, Springer PJ. Thoughts on Incivility: Student and Faculty Perceptions of Uncivil Behavior in Nursing Education. Nursing Education Perspectives 2007; 28(2):93-7.
8. Clark C. Student Perspectives on Faculty Incivility in Nursing Education: an Application of the Concept of Rankism. Nursing Outlook 2008; 56(1):4-8.
9. Clark CM. Faculty Field Guide for Promoting Student Civility in the Classroom. Nurse Educator 2009; 34(5):194-7.
10. Clark CM, Davis Kenaley BL. Faculty Empowerment of Students to Foster Civility in Nursing Education: a Merging of Two Conceptual Models. Nursing Outlook 2011; 59(3):158-65.
11. Joibari L, Mohammadi Z, Sanagoo A. A Glance at Students and Faculty Members Perceptions of Incivil Behavior in Educational Settings . Strides Dev Med Educ 2011; 7(2):127-33. [In Persian]
12. Braxton JM, Bayer AE. Addressing Faculty and Student Classroom Improprieties: New Directions for Teaching and Learning. United States: John Wiley & Sons, Inc; 2005.
13. Clark CM. Faculty and Student Assessment of and Experience with Incivility in Nursing Education. The Journal of Nursing Education 2008; 47(10):458-65.
14. Pazargadi M, Ashktorab T, Khosravi S. Nursing Students` Experiences and Perspectives on the Clinical Characteristics of Instructors` in Clinical Evaluation. 3 JNE 2012; 1(1):1-13.
15. Aliasgharpour M, Sanaie N, Bahramnezhad F, Kazemnezhad A. Revising Evaluation Tool Clinical Skills for Assessing Nursing in Specific Field (Dialysis). J Med Edu Dev 2013; 6(12):33-42. [In Persian]
16. Paik C, Broedel-Zaugg K. Pharmacy Students' Opinions on Civility and Preferences Regarding Professors. Am J Pharm Educ 2006; 70(4):88.
17. Ibrahim SA, Qalawa SA. Factors Affecting Nursing Students' Incivility: As Perceived by Students and Faculty Staff. Nurse Educ Today 2016; 36:118-23.
18. Luparell S. The Effects of Student Incivility on Nursing Faculty. J Nurs Educ 2007; 46(1):15-9.
19. Sharafi L, Alibaygi A. Analysis of Students' Cheating Behaviors: Application of Multidimensional Scaling. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education 2014; 19(4):141-60. [In Persian]

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

Incivility Behavior Training of Teachers and Students in Nursing and Midwifery Department of Shahrekord

Leila Rafiee Vardanjani[1], Neda Parvin[1], Zahra Shafiei[2], Faranak Safdari Dehcheshmeh[1]

[1]Instructor, Nursing and Midwifery Department, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, [2] Instructor, Nursing and Midwifery Department, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

(Received 19 Sep, 2016 Accepted 16 Oct, 2016)

Original Article

Abstract

Introduction: Incivil behavior can severely disrupt the teaching and learning process by creating conflicts and tension between teachers and students lead. The aim of this study was determining the incivility behavior training of teachers and students, school nurses and midwives Branch was conducted in 2016.

Methods: In this cross-sectional study using a questionnaire, 20 teachers and 150 students of Nursing and Midwifery department of Shahrekord University of Medical Sciences, in three fields(nursing, operating room and midwifery) based on a convenience sample of questions about incivility behavior (disruptive and threatening) responded. Data from the incivility behavior questionnaire's Clark and demographic information collected in the form of mean, standard deviation, percent and frequency and analytical tests such as Pearson, chi-square and Phi were reported.

Results: In this study from any of the nursing, midwifery and operating room patients in the study had 50 participants with an average age of 54/4 ± 06/22 years. Of the 20 professors participating in the study, 90% were women and the average age 38/9 ± 43/43 years. The professors and students of the prevalence of incivility behavior] was average, but participants believed that few students more than teachers (40% vs. 60%) in incidence were involved while that of students in both groups incivility behavior of a much training involved.

Conclusion: Although in this study the frequency and severity of incivility behavior by students and teachers were not considerable, but due to the damaging effects of such behavior in learning environments and teaching appropriate strategies to create learning environments is highly necessary.

Key words: Student, Incivility, Teacher.

Correspondence:
L. Rafiee Vardanjani University Instructor, Nursing And Midwifery Department, Shahrekord University Of Medical Sciences, Shahrekord, Shahrekord, Iran
.Tel:+
Email: rafiee.leila@yahoo.com

Citation: Rafiee Vardanjani L, Parvin N, Shafiei Z, Safdari Dehcheshmeh F. Incivility Behavior Training of Teachers and Students in Nursing and Midwifery Department of Shahrekord. Journal of Development Strategies in Medical Education 2016; 2(3): 25-37.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]